LÉKAŘI
POD PĚTI KRUHY

CZECH
REPUBLIC
SPOTAKO

G. TUSHISHVILI
GEO
TOKYO 2020

Jiří Neumann • Patrik Vacek

LÉKAŘI
POD PĚTI KRUHY

Rozhodnutí bez aplausu

EUROMEDIA GROUP

Kniha *Lékaři pod pěti kruhy* by nevznikla
bez podpory České olympijské akademie.

Česká
olympijská
akademie

Copyright © MUDr. Jiří Neumann, Patrik Vacek, 2026
Photos © Barbora Reichová, Matyáš Klápa, Petr Toman, Tomáš Kříž, Markéta Navrátilová, Pavel Lebeda, Eduard Erben, archiv Jiřího Neumanna, 2026
Úvodní fotografie © Barbora Reichová, 2026
All rights reserved.

ISBN 978-80-284-1915-8
www.olympijskytym.cz

Vážený čtenáři,

již ve starověkém Řecku si lidé uvědomovali význam pojmu *kalokagathia* – ideálu harmonie tělesné a duševní stránky člověka. Přesvědčení, že fyzická zdatnost a péče o tělo mají jít ruku v ruce se vzděláním, charakterem a osobní odpovědností.

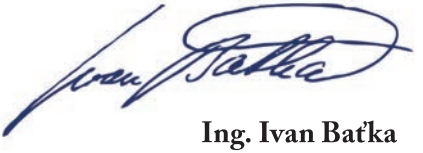
Proto je mi velkou ctí, že se společnost Fosfa a. s. stala generálním partnerem této výjimečné knihy.

Ve Fosfě stavíme na důležitých lidských hodnotách – RESPEKTU, ÚCTĚ, DISCIPLÍNĚ a DŮVĚŘE. Tyto hodnoty jsou blízké právě původní olympijské myšlence, a proto je Fosfa generálním partnerem českého olympijského týmu pro období 2020–2028. Hodnoty FAIR PLAY budujeme v rámci projektu FOSFA Sport, který podporuje dětský a mládežnický sport v Břeclavském regionu, kde má společnost své sídlo.

Věřím, že úspěchy ve sportu, stejně jako ve firmách, nejsou pouze výsledkem jednotlivce. Jsou výsledkem výjimečného spojení výjimečnosti jedince a týmu spolupracovníků, kteří se na výsledků spolupodílejí a často ani nejsou vidět. Tak tomu je ve Fosfě, stejně jako v každá firmě, společnosti a právě i sportu. A nezáleží na tom, zda jde o sport individuální, nebo kolektivní.

Jednou z takových neviditelných, ale důležitých a zcela nezbytných součástí úspěchu sportovce či sportovního týmu je systémová lékařská péče, podpora a práce lékařů, kteří stojí za sportovci často neviditelně v pozadí.

Proto věřím, že tato kniha vnese zajímavý pohled na špičkové výkony našich sportovců a olympioniků právě z jejich pohledu. Čtenáři přeji, aby si v knize našel své oblíbené části, které ho osloví, inspirují a možná mu pomohou činit důležitá rozhodnutí bez aplausu.

Ing. Ivan Baťka
generální ředitel společnosti Fosfa a.s.

FOSFA Life Science
ČESKÝ OLYMPIJSKÝ TÝM
GENERÁLNÍ PARTNER 2020 – 2028

AAA Platinum Excellence dun & bradstreet
Fosfa patří mezi 0,5 % nejdůvěryhodnějších firem v Evropě

100 PER ASPERA AD ASTRA
8. místo Českých 100 Nejlepších 2025

Poděkování patří společnosti **Allwyn,** dlouhodobému podporovateli sportu, olympioniků i paralympioniků. V Allwynu věří, že právě počiny jako tento mají své důležité místo a zaslouží si podporu. Děkujeme za spolupráci při vzniku této knihy.

OBSAH

PŘEDMLUVA
Jiří Kejval, předseda Českého olympijského výboru 13

ÚVOD
Doktor Jiří Neumann: Největší štěstí? Že jsem mohl spojit sport a medicínu 17

OLYMPIJSKÉ HRY

Rio de Janeiro 2016 24
Drama v letadle odstartovalo mé první hry v roli šéflékaře 25
Kaplan české olympijské výpravy
Oldřich Chocholáč: Největší pomoc? Někdy stačí jen být 33

Pchjongčchang 2018 38
Když je největším vítězstvím to, že se nic nestane 39
Doktor Jakub Heřmánek: Jak mě strach z létání málem připravil o olympiádu 45

Tokio 2021 48
Olympiáda, jakou nechcete zažít! 49
Lékař Robert Válka: Doktor je jen další specializace 57

Peking 2022 62
Nejsterilnější olympijské hry, ale covidu jsem neunikl 63

Paříž 2024 70
Návrat olympijského života 71

Noc, kdy zazvonil telefon. „Pane doktore… není mi dobře.“ 76
Profesor Libor Vítek: Od kanoe k olympijským vítězům 79

Milán-Cortina 2026 82
Velké loučení nemocné Martiny Sáblíkové 83
Očima doktora Jiřího Dostala: Nejtěžších dvanáct kol
královny rychlobruslení 90

Los Angeles 2028 94
Vedro, smog a kyberbezpečnost 95
Co zbyde lékaři po olympijských hrách? 100

LÉKAŘ A TÝM KOLEM NĚJ 105
Vladimír Heinz: Když je největší odměnou důvěra sportovce 112

OLYMPIONIK JAKO PACIENT 117
Lékař Robert Frei: Naše práce není jen řešit zranění.
Je založena na vztazích a důvěře 124

DOKTORE, JÁ MUSÍM! 129
Očima profesora Pavla Koláře: Příběh zlaté jízdy,
která se málem neuskutečnila 135

KDYŽ SE CHYBA NEODPOUŠTÍ 141
Očima profesora Pavla Koláře: Největší vítězství
Kateřiny Neumannové 147

POD MEDIÁLNÍM TLAKEM 151
Doyen sportovních lékařů Jaroslav Větvička
a jeho nezapomenutelné olympijské příběhy 157

TRENÉR JAKO SPOJENEC I PROTIVNÍK 167
Vladimír Dobeš: Když se lékař stane bodyguardem.
A málem i vězněm 173

DOPING NENÍ JEN ZAKÁZANÁ LÁTKA 177

SPORTOVEC, NEBO SPORTOVKYNĚ? 185
Lékař Petr Sikora: Když má policie jiný názor
na oslavy olympijské euforie 191

**SPORTOVNÍ DLOUHOVĚKOST:
JAK ZŮSTAT VE HŘE CO NEJDÉLE** 195
Doktor Jaroslav Pilný: Ortoped pečující o sportovce
by měl být jako dobrý údržbář 201

**SPORTOVNÍ MEDICÍNA JAKO
LABORATOŘ BUDOUCNOSTI** 205
Karolína Velebová. Nová nastupující generace sportovních lékařů 211

KAŽDÝ OLYMPIONIK BYL JEDNOU DÍTĚ 215
Každé dítě má mít možnost sportovat 219

EPILOG OLYMPIJSKÝCH VÍTĚZŮ 221
Barbora Špotáková: Lékaři? Parťáci a velká jistota pro sportovce 223
Martin Doktor: Sportovní lékaři drží celý tým pohromadě 225

O autorech – Jiří Neumann, Patrik Vacek 229
Poděkování 231

Předmluva

Za každým velkým úspěchem ve vědě, průmyslu, ekonomice nebo politice vždy stojí tým lidí. Tým, který bývá reprezentován výraznou osobností, s níž si následně celý úspěch spojujeme. Je to přirozené a málokoho napadne pochybovat o tom, že za každým lídrem stojí desítky dalších odborníků.

Ve sportu to ale často vnímáme jinak.

Možná je to dáno přímými televizními přenosy. Sledujeme sportovce od startu až do cíle, prožíváme s ním každý okamžik závodu, každé gesto radosti i zklamání. Občas kamera zabere trenéra. Tím však náš pohled za oponu většinou končí. Máme pocit, že jsme byli svědky celého příběhu vítězství. Že jsme viděli vše.

Jenže skutečnost je úplně jiná.

Dávno pryč jsou časy Emila Zátopka, který byl sám sobě trenérem. Ostatně tehdejší výkony by v dnešní světové konkurenci jen stěží obstály. Současný vrcholový sport se stal mimořádně komplexním oborem, ve kterém o úspěchu rozhodují celé týmy špičkových odborníků.

Nestačí jen kvalitní trénink. Stejně důležité jsou výživa, regenerace, psychologie, biomechanika, moderní technologie, analýza dat, taktika i řada dalších disciplín, které ještě před několika lety ve sportu prakticky neexistovaly. Každým rokem přibývají nové profese, jejichž jediným cílem je pomoci sportovcům posouvat hranice lidských možností.

Existuje však jedna oblast, které se obávají všichni bez rozdílu.

Zranění a nemoc.

Právě ony představují největšího soupeře každého vrcholového sportovce. O to více v období bezprostředně před vrcholem sezony, kdy je organismus nastaven na maximální hodnoty a kdy i zdánlivě banální nachlazení nebo drobné svalové zranění mohou zničit roky práce, odříkání a obrovského úsilí.

Měl jsem to štěstí být mnohokrát svědkem situací, kdy lékař doslova zachránil účast sportovce na vrcholné soutěži. A někdy dokonce pomohl rozhodujícím způsobem k zisku olympijské medaile. Základem takové spolupráce je však něco, co nelze nahradit – naprostá důvěra mezi sportovcem a lékařem.

Jsou lékaři, kteří se v tomto prostředí stali legendami. Nejen kvůli svým odborným znalostem, ale také díky schopnosti dodat sportovci klid, jistotu a sebevědomí v těch nejtěžších okamžicích. Často se o nich téměř s úsměvem říká, že mají až šamanské schopnosti. A možná na tom něco je. Víra sportovce ve vlastního lékaře totiž někdy dokáže – stejně jako placebo – uvolnit síly, o kterých ani netušil.

Přesto veřejnost tyto příběhy téměř nezná.

Často si říkám: proč?

Je přece škoda, že diváci vidí pouze posledních několik minut nebo hodin cesty za vítězstvím, ale ne roky práce, překážek, bolesti, nejistoty a dramatických okamžiků, které mu předcházely. Možná se ve světě vrcholového sportu o zraněních příliš nemluví, aby sportovci před soupeři neodhalovali své slabosti. Možná radost z vítězství překryje všechny obtíže, které mu předcházely. Nevím.

Jedno ale vím jistě.

Příběhy ukryté za sportovními úspěchy bývají často stejně silné jako samotná vítězství.

Mým sportem je veslování. A příběh Mirky Knapkové na olympijských hrách v Londýně, který je popsán v této knize Pavlem Kolářem osobně, považuji za jeden z největších sportovních příběhů, jaké jsem kdy zažil. Vybojovat „o parník" olympijské zlato se zlomenými žebry je něco, co se téměř vymyká představivosti. Troufám si říci, že něco podobného už nikdy neuvidíme.

O to větší radost mám, že se šéflékař českého olympijského týmu Jiří Neumann rozhodl tuto knihu sestavit. Vznikl tak mimořádně cenný dokument o tom, co se odehrává v zákulisí největších sportovních událostí světa.

Tato kniha nabízí jedinečnou možnost nahlédnout za oponu vrcholového sportu. Připomíná nám, že olympijské medaile nezískávají pouze sportovci. Získávají je celé týmy lidí, kteří často zůstávají skryti očím veřejnosti.

A právě mezi nimi mají sportovní lékaři zcela nezastupitelné místo.

Jiří Kejval
Předseda Českého olympijského výboru

ALPINE PRO
CZECH OLYMPIC TEAM

Největší štěstí? Že jsem mohl spojit sport a medicínu

Když se ohlédnu zpátky, uvědomuji si, že sport pro mě nikdy nebyl jen koníčkem. Byl naprosto přirozenou součástí mého života. Vyrůstal jsem na vesnici, kde se děti po škole nezavíraly doma, ale celé hodiny běhaly venku. Hrál se fotbal, závodilo se mezi kamarády, lezlo se po stromech a pohyb patřil ke každodenní zábavě.

S úsměvem vzpomínám na svůj vůbec první sportovní úspěch. Ve školce jsem prý skočil do dálky 3,6 metru. Dodnes tomu úplně nevěřím, ale diplom existuje a číslo na něm stojí černé na bílém. Takže kdo ví. Každopádně už tehdy bylo jasné, že mě pohyb baví a že mi bylo něco málo naděleno i do vínku.

Mojí první opravdovou láskou byla atletika. Vyrůstal jsem v době, kdy československá atletika zažívala obrovský rozmach a úspěchy sportovců, jako byli diskař Imrich Bugár nebo sprinterka Jarmila Kratochvílová, byly inspirací pro celou naši generaci. Později přišli desetibojaři Roman Šebrle a Tomáš Dvořák. Člověk měl pořád před očima někoho, komu se chtěl alespoň trochu přiblížit.

Velkou výzvou nejen pro mě byl v dětství i tehdejší systém odznaku zdatnosti. Dnes už si na něj skoro nikdo nevzpomene, ale podle mě vychoval celou generaci sportovců. Děti během roku plnily různé disciplíny – sprinty, skoky, plavání, šplh – a sbíraly body. Mít zlatý odznak zdatnosti, to byla tenkrát velká frajeřina. Nebyla to jen soutěž, ale obrovská motivace na sobě celý rok pracovat a být všestranný.

A vyzkoušet si svou všestrannost mohou děti i dnes. Český olympijský výbor má totiž tuto soutěž už několik let mezi svými projekty a jmenuje se Olympijský víceboj. Každý rok se ho účastní tisícovky žáků na školách po celém Česku.

Já jsem se na základní škole věnoval naplno atletice. Ve třinácti letech jsem závodil na republikovém šampionátu vedle Roberta Změlíka, pozdějšího olympijského vítěze v desetiboji z Barcelony 1992. On tehdy vyhrál skok do dálky českým rekordem a já skončil druhý s odstupem téměř jednoho metru. Právě na tomto závodě jsem poprvé pochopil, jak obrovský rozdíl je mezi dobrým sportovcem a skutečným světovým talentem.

Obrovskou životní příležitostí pro mě bylo přijetí na nově vzniklé sportovní gymnázium v Pardubicích. Byl jsem součástí úplně prvního ročníku školy zaměřené na atletiku, plavání a kanoistiku. Dodnes na tu dobu vzpomínám s velkou hrdostí. Později tam studovala celá řada významných sportovců včetně dvojnásobného olympijského vítěze v kanoistice Martina Doktora, vítěze Stanley Cupu a olympijských her hokejisty Milana Hejduka, basketbalisty NBA Jiřího Welsche.

Atletice jsem se věnoval naplno. Specializoval jsem se na sprinty a dostal jsem se až do juniorské reprezentace. Zažil jsem své první reprezentační soustředění i legendární sportovní centrum v Nymburce, kde jsem si poprvé uvědomil, jak propracovaný svět vrcholového sportu vlastně je. Pamatuju si zahraniční delegace, které tam jezdily studovat československý systém přípravy sportovců. Už tehdy jsem cítil, že sport je mnohem víc než jen výsledky na stadionu.

Současně mě ale začala fascinovat biologie, chemie a medicína. Když mi bylo čtrnáct let, napsal jsem do školní slohové práce, že bych chtěl být sportovním lékařem. Dnes si občas říkám, že se mi vlastně splnilo to, co jsem si tehdy jako kluk napsal na papír.

Po maturitě jsem nastoupil na Lékařskou fakultu Univerzity Karlovy v Hradci Králové. Nebylo jednoduché skloubit medicínu s vrcholovým sportem. Jako atlet jsem patřil do systému střediska vrcholového sportu, trénoval dvoufázově a zároveň studoval jeden z nejnáročnějších oborů.

Do toho přišel rok 1989. Vybavuji si situaci z prvního ročníku, kdy jsem potřeboval oficiální souhlas s opuštěním území Československa, abych mohl odjet na závody do Rumunska. Jenže na fakultě mi dokument nepodepsali, protože reprezentace kolidovala s výukou anatomie. Dnes to působí skoro absurdně, ale tehdy to byla realita.

Medaile a diplom jako věčná vzpomínka doktora Jiřího Neumanna na jeho mládežnické úspěchy v atletice. V roce 1986 se stal dorosteneckým šampionem Československa v trojskoku.

Postupně jsem začal chápat, že světová sprinterská špička je někde úplně jinde a že moje budoucnost se bude ubírat spíš směrem k medicíně než k vlastní sportovní kariéře. Po promoci jsem nastoupil na chirurgii ve Dvoře Králové nad Labem. Chirurgie, ortopedie a problematika pohybového aparátu mě okamžitě pohltily. Zároveň jsem ale nikdy neztratil kontakt se sportem. Právě díky atletice jsem se totiž postupně dostal do systému lékařského zabezpečení Českého atletického svazu.

Začal jsem jako lékař jezdit na soustředění a reprezentační akce a získával zkušenosti přímo v terénu. Jedním z prvních velkých zážitků bylo dvouměsíční soustředění v Jihoafrické republice, kde jsem pracoval mimo jiné se skupinou kolem desetibojařů Tomáše Dvořáka a Romana Šebrleho.

Následovala specializační příprava, dvě atestace, práce na klinikách v Hradci Králové i zkušenosti z kardiochirurgie a cévní chirurgie. Přesto jsem stále silněji cítil, že moje místo je především u sportovců.

Zlom přišel v roce 2009, kdy jsem se stal šéflékařem české atletické reprezentace. Prvním velkým vrcholem bylo mistrovství světa v Berlíně a slavný šampionát, na kterém fenomenální sprinter Usain Bolt přepisoval světové rekordy. Od té chvíle následovala jedna vrcholná akce za druhou: mistrovství světa a Evropy, juniorské šampionáty a největší vrchol, olympijské hry.

V roce 2015 jsem dostal nabídku stát se šéflékařem českého olympijského týmu. Znovu jsem se tak potkal s Martinem Doktorem, který působí jako sportovní ředitel Českého olympijského výboru a šéf olympijských výprav. Vedle práce pro olympijský tým jsem budoval i vlastní medicínské zázemí. Založil jsem Sportklinik – kliniku zaměřenou především na sportovní medicínu, chirurgii, rehabilitaci a péči o pohybový aparát. Postupně se rozrostla natolik, že našla sídlo v multifunkčním sportovním areálu Golf Resortu v Dříteči, kde dnes společně s kolegy pečujeme o tisíce pacientů.

Přesto o své práci nikdy neuvažuji jako o individuálním úspěchu. Naopak. Čím déle medicínu dělám, tím víc si uvědomuji význam týmu. Role šéflékaře totiž nespočívá v tom, že bych byl nejlepší doktor. Je hlavně o tom vědět, kdo je nejlepší na konkrétní problém.

Proto si nesmírně vážím všech kolegů lékařů, fyzioterapeutů, specialistů i dalších odborníků, kteří tvoří českou sportovní medicínu. Jsem přesvědčený, že právě týmová práce je tím, co nám umožňuje pomáhat sportovcům na nejvyšší možné úrovni.

Má cesta začala na obyčejném vesnickém hřišti, pokračovala přes odznaky zdatnosti, atletické ovály, lékařské fakulty a nemocnice až pod olympijské kruhy. A jsem vděčný, že prožívám život, ve kterém se spojily dvě moje největší vášně, sport a medicína. O nich vám budu vyprávět na stránkách této knihy plné zážitků a příběhů ze zákulisí vrcholového sportu.

Jiří Neumann
Šéflékař českého olympijského týmu

OLYMPIJSKÉ HRY